

ANUARIO BRIGANTINO

Historia - Arte - Literatura - Antropoloxía - Entidades culturais e
deportivas - Acontecementos do ano - Administración Municipal

*Fundado por D. Francisco Vales Villamarín, a quen se dedica este número, con
motivo do centenario do seu nacemento (7 de maio de 1891).*

Director: Alfredo Erias Martínez

Secretario e asesor: Julio Cuns Lousa

Asesores:

Manuel Ares Faraldo

José Antonio Míguez Rodríguez

Colaboradores técnicos:

José Luis Casal Castro

Carlos Fernández Fernández

Antonia Guerra Fernández

Daniel Martínez García

Francisco A. Martínez García

M^a del Pilar Vázquez Ares

José María Veiga Ferreira

EXCMO. CONCELLO DE BETANZOS

1991

nº 14

Dos traballos asinados
responden os seus auto-
res, dos demais a direc-
ción do ANUARIO

Cuberta: Bandeira das Irmandades da Fala de Betanzos (1918). Museo das Mariñas.

Contracuberta:

Blasón municipal de Betanzos (1911) da Fonte de Picachá en Bravío. Débese o proxecto a Don Francisco Javier Martínez Santiso. Debuxo de Alfredo Erias.

Deseño da cuberta, composición e maqueta: Alfredo Erias.

Depósito legal: C-1135/92

ISBN: 84-606-0936-7

Imprime: LUGAMI. Rúa de Santiago, 4 - Betanzos.

Ilmo. Sr. Don Manuel Lagares Pérez
Alcalde-Presidente do Excmo. Concello
de Betanzos

Cada ano que o *Anuario Brigantino* ve a luz ten algo especial. Por exemplo, este de 1991, nº 14, faime lembrar algo tan importante como o feito de que a publicación está viva, aparece periódica e ininterrompidamente dende hai 10 anos, logo do silencio de trinta. Isto significa que estamos diante dun órgano de cultura con raíces, con estabilidade e, ademais, con prestixio crecente, cousa que non fai falta que eu o diga, posto que así se reconece polas máis importantes personalidades da cultura galega e de máis aló.

Este ano tivo lugar un acontecemento que dalgún xeito ten que ver co *Anuario*: a inauguración da "Sala Cronista Vales Villamarín" no Arquivo Municipal de Betanzos, con motivo do centenario do nacemento do mestre. Aquí móstranse as obras, diplomas e condecoracións do creador do *Anuario*, pero tamén está en funcionamento a maior parte da súa biblioteca. E ésta foi xa a base dalgún dos traballos que aparecen neste número, co que a obra de Don Francisco continúa. ¡Gracias sempre a el e gracias ós seus herdeiros!

O meu agradecemento tamén á Deputación Provincial da Coruña e a tódolos organismos que contribúen a que esta edición sexa unha realidade, e así mesmo, ó Concelleiro Delegado de Cultura, D. Francisco Díaz Pereira, e ó Director, D. Alfredo Erias Martínez, e demais colaboradores.

¡Gracias a todos!

Your Selection for International Man of the Year · 1991/1992

PROCLAMATION

throughout the world

the INTERNATIONAL BIOGRAPHICAL CENTRE
OF CAMBRIDGE · ENGLAND ·

proclaims that

PROF. JOSE ANTONIO MIGUEZ RODRIGUEZ

is selected

INTERNATIONAL · 1991-
MAN OF THE YEAR · 1992

IN RECOGNITION OF
his SERVICES TO CONTEMPORARY
SOCIETY & CULTURE, AS PROFESSOR,
ESSAYIST, LITERARY CRITIC &
deeply IDEALISTIC PHILOSOPHER,
with a CRITICAL VISION OF THE
SPIRIT OF WESTERN CIVILIZATION ·

DIRECTOR GENERAL

SIGNED AND SEALED

REGISTRAR

CALLIGRAPHER

A UNIQUE
HONOUR
AWARDED TO
ONLY A FEW
OUTSTANDING
ACHIEVERS

Diploma polo que The International Biographical Centre of Cambridge, England, proclama ó Profesor Dr. José Antonio Miguez Rodríguez como International Man of the Year, 1991-1992 (Home Internacional do Ano, 1991-1992), en recoñecemento dos seus servizos á sociedade e á cultura contemporáneas, como profesor, ensaísta, crítico literario e filósofo tendente ó idealismo, cunha visión crítica do espírito da civilización occidental. Desde o Anuario Brigantino, do que é asesor e colaborador asiduo, a nosa felicitación, o noso agarimo e o noso constante recoñecemento.

ÍNDICE

HISTORIA, ...

Páxinas:

Necrópolis de mámoas de <i>A Zapateira</i> (A Coruña), por LUIS MONTEGUDO	11
Bosquejo histórico de Betanzos de los Caballeros, por FRANCISCO VALES VILLAMARÍN	33
Aproximación a la villa de Ferrol y la Provincia de Betanzos en el siglo XVIII, por MANUELA SANTALLA LÓPEZ	45
Aspectos de la vida económica de Betanzos en el siglo XVIII, por ANTONIO MELJIDE PARDO	51
Betanzos y el Colegio de Jesuitas de Ancéis, por EVARISTO RIVERA VÁZQUEZ S. J.	71
Noticias relativas a profesionales sanitarios de la comarca de Betanzos en el siglo XIX, por CARLOS FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ	81
A Irmandade da Fala de Betanzos: 1917-1930, por XESÚS TORRES REGUEIRO	91
La Coruña de mi niñez: recuerdos de los años veinte y treinta, por JAVIER ALVAJAR	139
Historia dun automóbil, por XOSÉ MARÍA VEIGA FERREIRA	159

ARTE, LITERATURA, ANTROPOLOXÍA, ...

Los Andrade: una bibliografía histórica, por V. H. ZOLTAN	167
Xente da Baixa Idade Media (III): Sancha Rodríguez, muller de Andrade e Nuño Freire, Mestre de Christus, por ALFREDO ERIAS MARTÍNEZ	185
La piedra del destino, por JOHN STUCLEY	223
Dos centenarios: Fray Luis de León y San Juan de la Cruz, por JOSÉ ANTONIO MIGUEZ RODRÍGUEZ	233
Unha carta de Ramón Piñeiro	242
O humor na poesía popular galega, por XULIO CUNS LOUSA	243
Nós nalgunhas obras de Palacio Valdés, por BRAIS DA BOUZA	261
En el centenario del nacimiento de Don Francisco Vales Villamarín, por JOSÉ ANTONIO MIGUEZ RODRÍGUEZ	279
Poemas de la vejez, por JOSÉ ANTONIO MIGUEZ RODRÍGUEZ	282
"O cego dos monifates" de Isidoro Brocos, por FERNANDO PEREIRA Y JOSÉ SOUSA	289
Apuntes sobre la endogamia parroquial tradicional y sus condicionantes socio-económicos e ideolóxicos en el Bajo Miño Pontevedrés, por ENRIQUE COUCEIRO DOMÍNGUEZ	301
Betanceiros en América, por RAFAEL SEOANE	307

ENTIDADES CULTURAIS E DEPORTIVAS, ...

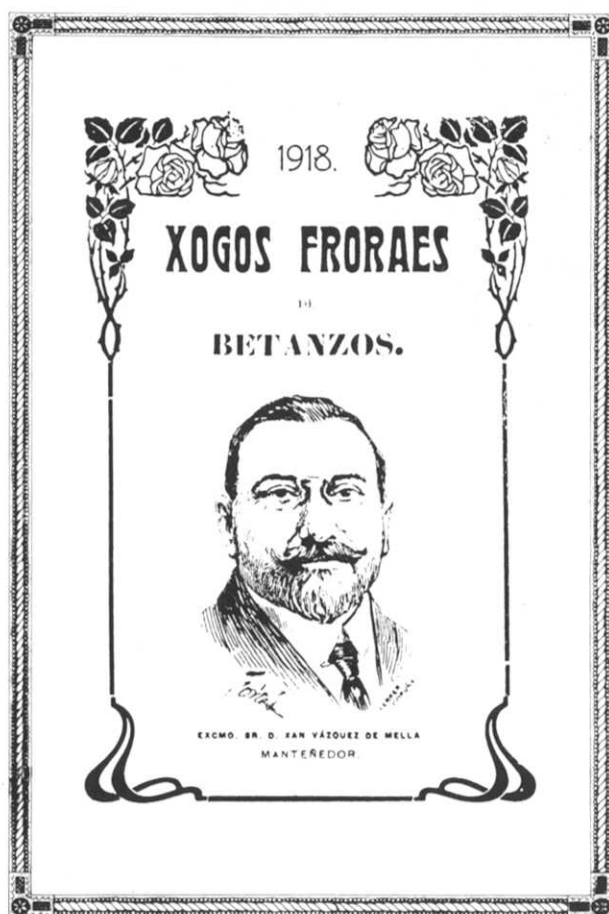
Estudio de salud de la población infantil de las Mariñas, por JUAN SUÁREZ BARROS y CARLOS FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ	311
Vive a Natureza, por C.E.M.	316
Asociacións culturais	317
Banda Municipal de Betanzos, por JOSÉ LUIS CASAL CASTRO	321
Dos nuevos grupos culturales: "Rapsodas" y "Lanzós", por DANIEL MARTÍNEZ	324

ACONTECEMENTOS DO ANO

327

EHAS
III-1982

HISTORIA, ...

Erias
VIII-91